

Rodna ravnopravnost i EU: Implementacija i izazovi na lokalnom nivou

Selma Zulić Šiljak

Sarajevo, 24 September 2026

Rodna ravnopravnost kao temeljna vrijednost EU

TEMELJNA VRIJEDNOST
EU

PРАВНА STEČEVINA I
POLITIKE EU

DJELOTVORNA
PROVEDBA

Usklađivanje zakonodavstva → institucionalni kapaciteti → provedba → rezultati

Rodna ravnopravnost je ugrađena u Ugovore EU i Povelju o osnovnim pravima.

Za države kandidatkinje obaveza nije samo formalno preuzimanje standarda, nego i sposobnost institucija da ih provedu.

Fokus se pomjera: od formalne usklađenosti prema provedbi, praćenju i mjerljivim rezultatima.

EU standardi u nadležnostima lokalne samouprave

POSLODAVAC

- jednak tretman i zapošljavanje
- jednaka plata i transparentnost plata
- work–life balance i roditeljska prava
- žene na rukovodećim pozicijama

JAVNE USLUGE I BRIGA

- predškolski odgoj i briga o djeci
- socijalne i zajedničke usluge
- podrška žrtvama/preživjelim RZN
- jednak pristup lokalnim uslugama

LOKALNI RAZVOJ I PROSTOR

- transport i mobilnost
- siguran i dostupan javni prostor
- javne nabavke i investicije
- lokalni ekonomski razvoj

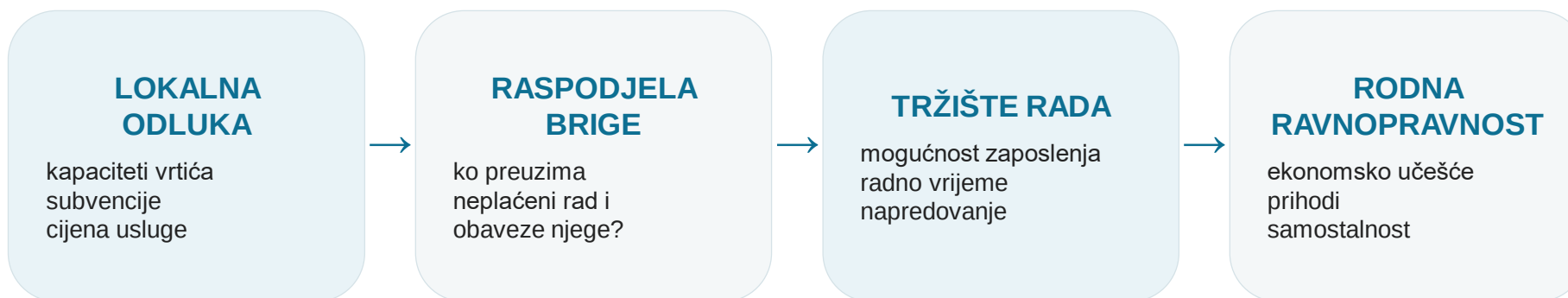
CEMR – Evropska povelja o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu

Dobrovoljni instrument za primjenu principa rodne ravnopravnosti u lokalnom upravljanju .

Briga kao primjer: lokalna usluga, tržište rada i rodna ravnopravnost

DOSTUPNOST I PRIUŠTIVOST PREDŠKOLSKOG ODGOJA

EU acquis povezuje jednak tretman u zapošljavanju, work-life balance i jednaku platu; lokalne usluge brige određuju koliko se ti ciljevi mogu ostvariti u svakodnevnom životu.

Lokalna provedba u BiH: obuhvat i fokus istraživanja

12

općina i gradova

9/12

izvan Mreža za rodnu
ravnopravnost

70+

službenika/ca u Mrežama

Šta smo posmatrali?

POZICIONIRANOST → POVEZANOST → PLANIRANJE / PODACI / BUDŽETIRANJE → EU
INTEGRACIJE

Ključni nalaz: evropske integracije se mnogo lakše povezuju s infrastrukturom, okolišem, digitalizacijom i energetsom efikasnošću nego s rodnom ravnopravnošću.

Institucionalni kapaciteti ograničavaju provedbu

6/12

nema imenovane
službenice/službenika za
ravnopravnost spolova

+ 2/12

nisu mogle potvrditi postoji li ova
funkcija

12/12

rodno razvrstane podatke prikuplja
samo u pojedinim sektorima ili
projektima

Ograničeni institucionalni kapaciteti → ograničeno planiranje zasnovano na dokazima

Bez kontinuiranih podataka teško je utvrditi potrebe, planirati resurse i pokazati rezultate lokalnih politika.

Od vanjske podrške prema održivoj institucionalnoj praksi

VANJSKA PODRŠKA → USPOSTAVLJEN MEHANIZAM - - - - - INSTITUCIONALIZACIJA → ODRŽIVA PRAKSA

KRITIČNA TAČKA

1. Gubitak institucionalnog pamćenja

Ranije razvijeni planovi i iskustvo nisu zadržani unutar uprave.

2. Prekid nakon vanjske podrške

Učešće u projektima i izgradnja kapaciteta nisu nužno rezultirali trajnom institucionalnom promjenom.

3. Obnovljeni institucionalni interes

Nova vanjska podrška može ponovo pokrenuti interes — održivost zavisi od integracije u redovno upravljanje.

Uspostavljen mehanizam nije isto što i institucionaliziran mehanizam.

Od formalne usklađenosti prema mjerljivim rezultatima

EU INTEGRACIJE

USKLAĐENOST

PROVEDBA

MJERLJIVI REZULTATI

LOKALNA PROVEDBA

VANJSKA PODRŠKA / INTERVENCIJA

INSTITUCIONALIZACIJA

ODRŽIVA LOKALNA PRAKSA

KLJUČNI PRAVCI

POLITIČKO VLASNIŠTVO • MEĐUSEKTORSKA ODGOVORNOST • PODACI + BUDŽETIRANJE • RR U USLUGAMA, INVESTICIJAMA I EU PROJEKTIMA

Rodna ravnopravnost postaje pokazatelj kvaliteta lokalnog upravljanja.

Rodna ravnopravnost i EU – implementacija i izazovi na lokalnom nivou

- **Virginia Langbakk**

Former Director, European Institute for Gender Equality – EIGE

- **Joško Mandić**

Stručni savjetnik, Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine

- **Vinka Berjan**

Predsjednica Mreže za rodnu ravnopravnost, Savez opština i gradova Republike Srpske

